

KRÖNIKA

Lund är utsedd till Sveriges bästa skolkommun – men detta gäller inte för romska barn och ungdomar. I Sveriges bästa skolkommun väljer den borgerliga majoriteten att lägga ned en framgångsrik verksamhet för romska barn. För övrig den enda verksamheten som finns riktad till romer i Lund.

Än i dag är romer den mest förtryckta, föraktade och förföljda minoriteten i Europa. Så även i Sverige, om än inte i samma omfattning som i länder som Italien, Ungern, Rumänien och Tjeckien. Ännu. Men det råder en dånande tystnad från EU och Sverige om förföljelsen och övergreppen mot romer, trots att de annars gärna talar om mänskliga rättigheter i andra länder. Det är illavarslande. Särskilt som främlingsfientliga partier vädrar morgonluft.

Romer tillhör den minoritet som omfattas av Europarådets ramkonvention om nationella minoriteter vilken Sverige ratificerat.

Februari 2007 inrättade Justitiedepartementet en "Delegation för romska frågor" vars uppgift bland annat är att vara pådrivande i arbetet med att förbättra romers situation. Sverige har åtagit sig att vidta lämpliga åtgärder för att motarbeta diskriminering av romer inom alla områden. Det påpekas att särskilt på kommunal nivå finns ett stort behov av kunskap och stöd för att förbättra romers livsvillkor, anser Europarådet.

I år är det tjugo år sedan det romska fritidshemmet Romano Trajo startade. Tillsammans med barn och föräldrar bedrivs här en verksamhet som tillvaratar och stödjer romska barns möjligheter att bevara, utöva och utveckla sitt språk, sin kulturella självkänsla och identitet för att därigenom underlätta för dem att integreras i det svenska samhället. Med romsk personal har barnen dels en förebild, som delar deras erfarenhet av att tillhöra en förföljd minoritet, dels får de studiehandledning och läxhjälp på både romani chib och svenska. Modersmål erbjuds inte på Romano Trajo eller någon annanstans, trots att det finns inskrivet i konvention och lag. För nationella minoriteter gäller starkare regler för rätt till modersmålsundervisning. Det räcker med att ett barn begär modersmålsundervisning för att de ska få den rätten.

Med mycket små medel har Romano Trajo skapat en miljö som barnen känner sig trygga och välkomna i, trots att det på fritidshemmet varken finns pingisbord, biljardbord, teve eller andra "faciliteter". Under de senaste åren har barnantalet ökat kraftigt och Romano Trajo har mellan 30 och 35 besök om dagen. Drygt hälften är romer i åldrarna fyra till femton år. Dessutom kommer föräldrar, släktingar och grannar förbi som kan behöva hjälp av olika slag – med myndigheter, ifyllning av blanketter, hjälp att ringa, sällskap till myndigheter, med mera.

Både okunnigheten om och intresset för Romano Trajo är utbredd. Men nedläggningen är beställd och det formella beslutet togs onsdagen den 22 maj.

Skolchefen på Barn- och skolförvaltning Lund Stad (BSN), Lena Leufstedt, menar att behoven kan uppfyllas på andra enheter och förordar nedläggning, vilket

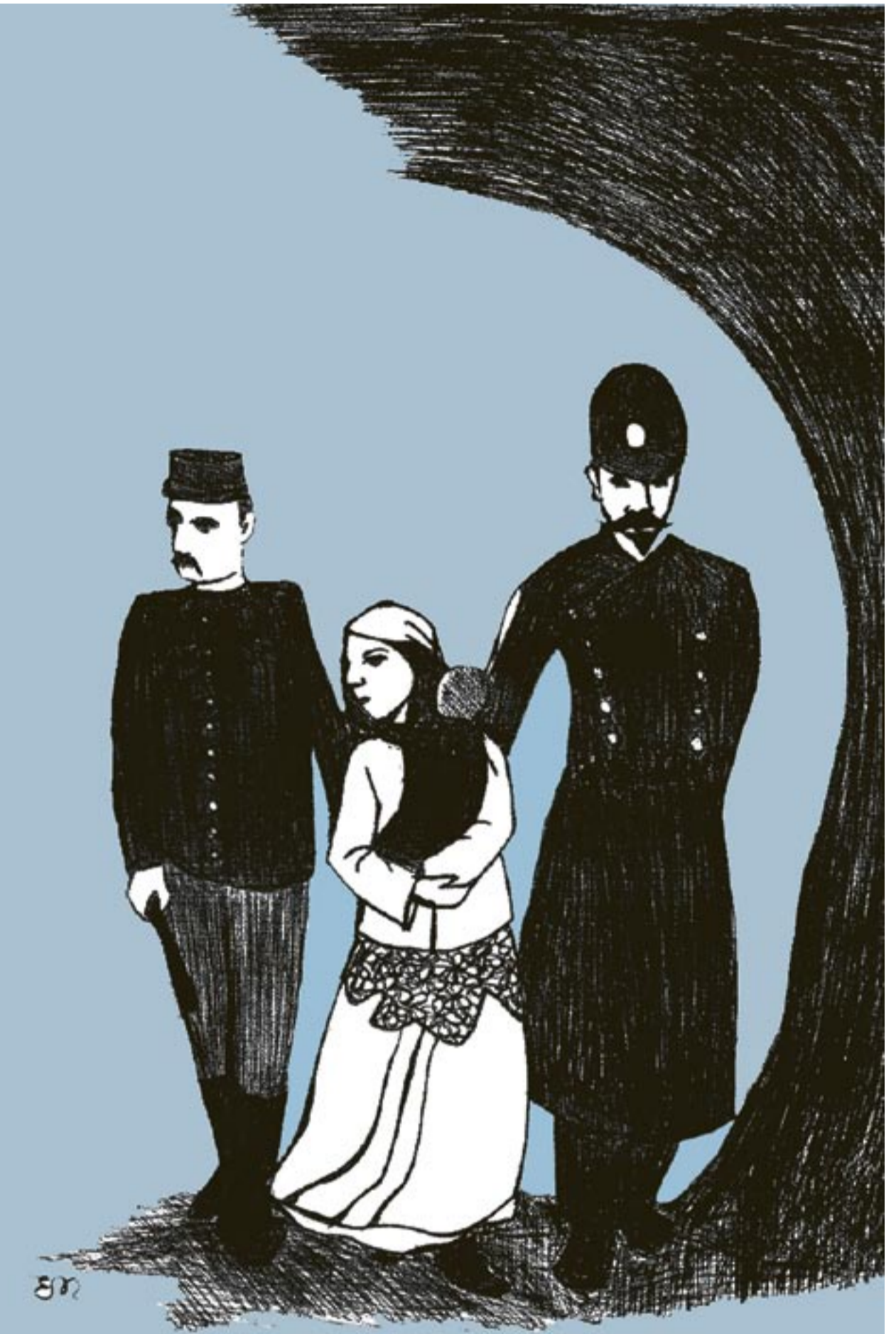

ILLUSTRATION: EMMA LUNDSTRÖM

OM DETTA MÅ VI BERÄTTA

innebär att barnen splittras upp. Den erfarenhet och kompetens som samlats under tjugo år anser Lena Leufstedt och Barn- och skolnämnd Lunds Stad finns ute på de olika enheterna. Känner de ens till att det finns något som Erkänd Nationell Minoritet? Har hon själv läst DO:s rapport "Diskriminering av nationella minoriteter i det Svenska utbildningsväsendet" från november 2008? Eller Christina Rodell Olgacs doktorsavhandling "Den romska minoriteten i majoritetssamhällets skola"? Eller rapporten om de romska barnens skolgång?

BSN:s ordförande Lars Hansson (FP) anser att nedläggningen inte är en nedläggning utan säger att "vi avvecklar visserligen lokalen men verksamheten som bedrivs flyttas över till andra enheter". Personalen finns inte med i hans "avveckling". En ledamot i Barn- och skolförvaltningen har inte ens läst på så pass att hon vet att romer är en nationell minoritet, utan kallar dem "invandrargrupp" och Romano Trajo för "en gökunge i BSN". Områdes-

rektorn tycker vi ska se beslutet som något positivt och menar att när nedläggningen är avklarad kan man ju gå ut och fråga romerna själva vad de vill ha.

I Malmö drar man däremot slutsatsen att det är bättre att utveckla än att lägga ned. Där finns till exempel brobyggare, infocenter och folkhögskola för romer. Detta skulle kunna rymmas inom Romano Trajo om man ville satsa. I Lund har man bland annat tagit bort en hel tjänst istället.

Efter detta sänkto kommunfullmäktige i ett slag och utan förvarning anslaget från 902 000 kr till 325 000 i samband med skolpengens införande. I och med det så lämnade de över det smutsiga arbetet att lägga ned till BSN Lunds Stad. Av samma skäl som Romano Trajo fick integrationspriset läggs det nu ned. Verksamheten har varit så framgångsrik att den inte behövs längre. Kanske det funnits något att lära?

Men istället för att lägga ned verksamheten borde

den utvecklas. Man skulle till exempel satsa på en "brobyggare", som man gjort framgångsrikt i Malmö. Där satsar man också på ett informationscenter, med vilket Romano Trajo kunde utbyta erfarenheter och utveckla ett eget.

Då personalen på Romano Trajo har vetskap om att det finns vuxna analfabeter skulle man kunna satsa på alfabetisering på kvällstid liksom "praktisk samhällskunskap". Man skulle kunna bilda en stödförening som ansluter sig till LIFS (Lunds integrationsfrämjande samarbetsorganisation) och få tid att lära sig mer om integration, samt sända radio.

I Lunds kommun satsar man nu jag vet inte hur många tiotals miljoner kronor för att få kulturhuvudstadsåret, men har inte pengar till att bevara en verksamhet som går runt på en knapp miljon.

Maria Söderquist, före detta anställd och fackligt aktiv på Romano Trajo